

Aan: College van burgemeester en wethouders van Almere

Betreft: Advies Adviesraad Sociaal Domein over de
Visie Gezondheidsbeleid Almere 2023-2026

Datum: 21 november 2023

Geacht college,

Op 10 oktober 2023 hebben wij uw adviesaanvraag ontvangen over de Visie Gezondheidsbeleid Almere 2023-2026; *De juiste ondersteuning op de juiste plek*. Meer concreet vraagt u ons advies over de inhoud van de visie, de ambities, uitgangspunten en doelstellingen van het voorgenomen beleid.

Het gevraagde advies is een vervolg op de Notitie Gezondheid 2022-2025. Hierover hebben wij eerder, op 25 april 2022, een kritisch advies uitgebracht (zie de bijlage).

Samengevat adviseerden wij om: *De notitie verder uit te werken met concreet beleid waarin haalbare doelen worden gesteld die meetbaar en toetsbaar zijn*.

In de nu voorliggende visie wordt een aantal stappen gezet in het meer concreet maken van **wat** u met het gemeentelijk gezondheidsbeleid wilt bereiken. **Hoe** dat te bereiken wordt slechts globaal en weinig concreet (meetbaar) benoemd. Wat daarbij nog steeds ontbreekt is inzicht in de wettelijke taken van de gemeente en het gewenste aanvullende eigen beleid. Wij adviseren dit beter duidelijk te maken.

Visie en ambities

De hoofdlijnen van de visie (de juiste hulp op de juiste plek, zorgen voor jezelf en zorgen voor een ander, het gedachtengoed Positieve Gezondheid als inspiratiebron) worden vertaald naar de ambities om de horizontale samenwerking te versterken en gezondheidsachterstanden/-verschillen terug te dringen. Daarbij wordt wel aangegeven **wat** u wilt bereiken maar **hoe** dat te doen ontbreekt of wordt weinig uitgewerkt.

Het belang van terugdringen van gezondheidsverschillen is een belangrijke ambitie. Verschillen zijn veelal wijkgebonden. De sociaaleconomische factoren die hieraan ten grondslag liggen zijn bekend (armoede, werkloosheid, schulden, huisvesting enz.) en houden onderling verband met elkaar. Wij adviseren om samen met de inwoners te kiezen voor een integrale wijkgerichte aanpak. Omdat 'integraal' wel vaak benoemd, maar verder niet uitgewerkt, wordt vinden wij het belangrijk om aan te geven wat dit voor ons betekent, t.w.

- Er wordt gewerkt volgens het model Positieve Gezondheid waarbij de 6 domeinen aan bod komen;
- Er wordt op wijkniveau gewerkt langs vijf sporen zoals wordt beschreven in de handleiding voor gemeentes om gezondheidsverschillen te verkleinen.
(zie <https://www.gezondin.nu/onze-aanpak/>)

Er is (o.a. bij de GGD) voldoende informatie bekend en beschikbaar over de gezondheidsrisico's in de verschillende Almeerse wijken om te beginnen met de wijken met de hoogste risico's.

Doelstellingen

De eerste geformuleerde doelstelling is gericht op het verbeteren van de samenwerking tussen het sociaal domein en de eerstelijnszorg. Een goed functionerend sociaal domein kan voorkomen dat inwoners hun problemen vertalen in medische klachten en deze neerleggen bij de overbelaste eerstelijnszorg.

Wij onderschrijven deze doelstelling en de aanpak daarvan via het programma Positief Gezond Almere.

De tweede doelstelling (collectieve preventie) is al veel langer een speerpunt van gemeentelijk beleid. Helaas zien wij niets opgenomen over de al bereikte resultaten met programma's als 'gezonder gewicht', 'rookvrije generatie' en het 'vergroten van mentale weerbaarheid'. Wij zijn van mening dat het voor de komende jaren te formuleren beleid gebaseerd moet zijn op een evaluatie van het bestaande beleid en de opbrengst daarvan. Wij missen dat als onderdeel van de nu voorliggende visie op de toekomst.

De noodzaak om keuzes te maken en doelen op de langere termijn te stellen wordt door ons onderschreven. Alleen duurzame programma's met een brede aanpak, samen met maatschappelijke partners en inwoners, kunnen na 10-15 jaar het verschil gaan maken. Versnippering van activiteiten maakt het realiseren van beleidsdoelen minder effectief. Wij pleiten er dus voor om meer focus aan te brengen en daarvoor het model van Positieve Gezondheid als uitgangspunt te (blijven) gebruiken. Wij adviseren daarbij vooral in te zetten op de speerpunten van de afgelopen jaren (gezonder gewicht, rookvrije generatie, mentale gezondheid).

Gezondheid als onderdeel van al het gemeentelijk beleid is een prima doelstelling. Een leefomgeving die uitnodigt tot gezonde keuzes en/of gezond gedrag is daarvoor een belangrijke randvoorwaarde. Het vaak verkokerde denken en adviseren binnen de gemeentelijke organisatie moet hiervoor doorbroken worden. Wij adviseren hier stevig op in te zetten en de coördinatie daarvan binnen de gemeentelijke organisatie de daarvoor noodzakelijke positie te geven.

Werkwijze en randvoorwaarden

In de visie is opgenomen op welke wijze u aan de geformuleerde doelstellingen wilt werken (2.4). Wij zijn blij te lezen dat u, meer dan voorheen, wilt gaan inzetten op monitoring en effectmeting van uw beleid. Wij verwijzen daarvoor naar informatie die bij de GGD beschikbaar is. De beoogde gedifferentieerde aanpak zal daarmee effectiever kunnen zijn.

Wij staan positief tegenover een prominente rol van de gemeente in de beoogde samenwerking op basis van het Programma Positief Gezond Almere en pleiten voor minder versnippering. Bundel dus waar mogelijk de vele kleine initiatieven.

Het is ons niet duidelijk hoe u met meer aandacht voor marketing en communicatie een gezonde leefstijl in Almere wilt bevorderen. Wij vragen u dit nader uit te werken.

Financiën

Ook de beschikbare financiën laten een grote versnippering zien. Veel van die middelen (subsidies, landelijke programma's) zijn bovendien geormerkt. Wij adviseren om ook bij de inzet van beschikbare middelen zo goed mogelijk de focus te houden op de speerpunten van de afgelopen jaren.

Samenvattend

De ASD adviseert om de ambities en doelstellingen in de visie verder en concreter uit te werken met maatregelen die zowel meetbaar als toetsbaar zijn. De focus dient daarbij te blijven liggen op de speerpunten van de afgelopen jaren (gezond gewicht, rookvrije generatie, mentale gezondheid). Minder versnippering en een goede evaluatie van het beleid in de achter ons liggende jaren is daarvoor noodzakelijk. Samenwerking in Het netwerk Positief Gezond Almere, samenspraak met inwoners en een wijkgerichte aanpak zijn (blijven) voor ons belangrijke randvoorwaarden.

Vanzelfsprekend zijn wij bereid en beschikbaar voor een mondelinge toelichting op dit advies of het beantwoorden van vragen hierover.

Met vriendelijke groet,

Vera Kampschöer, voorzitter